

Concepttekst memorie van toelichting implementatie

Richtlijn (EU) 2020/284

Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 in verband met de implementatie van Richtlijn (EU) 2020/284 van de Raad van 18 februari 2020 tot wijziging van de Richtlijn 2006/112/EG wat betreft de invoering van bepaalde voorschriften voor betalingsdianstaaibieders (PbEU 2020, L 62) (Wet implementatie richtlijn betalingsdianstaaibieders)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Inhoudsopgave

I. ALGEMEEN	2
1. Inleiding	2
2. Hoofdpijnen van het wetsvoorstel	2
3. Budgettaire aspecten	4
4. EU-aspecten	5
6. Uitvoering Belastingdienst	5
7. Gevolgen regeldruk voor bedrijfsleven en burger	5
8. Advies en consultatie	5
BIJLAGE Transponeringstabel.....	6
II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING	7

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel voorziet in gerichte toegang voor belastingdiensten tot internationale betalingsgegevens. Belastingdiensten gaan die gegevens gebruiken bij de bestrijding van btw-fraude, in het bijzonder bij e-commerce.

Op 18 februari 2020 heeft de Raad van de Europese Unie een richtlijn vastgesteld voor de invoering van bepaalde voorschriften voor betalingsdianstaanbieders, ook wel de Payment Service Providers Directive genoemd (de PSP richtlijn).¹ Deze richtlijn moet door alle lidstaten in de Unie zijn geïmplementeerd met ingang van 1 januari 2024. In Nederland dient hiertoe de Wet op de omzetbelasting 1968 (hierna: Wet OB 1968) te worden aangepast. Dit wetsvoorstel voorziet daarin. Daarnaast is in dit kader een wijziging vastgesteld van de Verordening (EU) nr. 904/2010 die ziet op de maatregelen ter versterking van de administratieve samenwerking om btw-fraude te bestrijden (hierna: Verordening (EU) nr. 904/2010).²

Bij de grensoverschrijdende internetverkoop van goederen en diensten (hierna: elektronische handel) vormt de bestrijding van btw-fraude een uitdaging. De Europese en nationale Rekenkamer hebben beide hier op gewezen.³ Dit komt enerzijds doordat de verkoper vaak in een andere lidstaat van de Unie is gevestigd, of zelfs buiten de Unie is gevestigd, en anderzijds door de aard van de transactie. Zo zijn de mogelijkheden voor de Belastingdienst om de btw-verplichtingen met betrekking tot verrichte digitale diensten te controleren beperkt, aangezien er fysiek niet iets de grens overgaat.

Het doel van dit voorstel is het opsporen van btw-fraude. De bestrijding van btw-fraude bij elektronische handel wordt hierbij bereikt door de informatie-uitwisseling tussen belastingdiensten en betalingsdianstaanbieders te verbeteren. Bij elektronische handel vormt de betaling immers vaak het meest concrete aanknopingspunt voor de Belastingdienst. Dat is bijvoorbeeld het geval bij digitale diensten. De afgelopen jaren is meer dan 90% van de onlineaankopen door Europese klanten verricht via overmakingen, automatische afschrijvingen en kaartbetalingen. Deze trend zal zich naar verwachting onverminderd voortzetten. Daarom kunnen betalingsdianstaanbieders die over deze betaalinformatie beschikken, de belastingdiensten een beter beeld geven van de onlineaankopen. Zo kunnen zij de belastingdiensten voorzien van informatie die laatstgenoemden helpt bij hun controletaak met betrekking tot de naleving van de btw-verplichtingen.

2. Hoofdpijnen van het wetsvoorstel

Uitbreiding van de "toolbox" van de Belastingdienst

¹ Richtlijn (EU) 2020/284 van de Raad van 18 februari 2020 tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat betreft de invoering van bepaalde voorschriften voor betalingsdianstaanbieders (PbEU 2020, L, 62).

² Verordening (EU) nr. 2020/283 van de Raad van 18 februari 2020 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 904/2010 wat betreft maatregelen ter versterking van de administratieve samenwerking om btw-fraude te bestrijden (PbEU 2020, L 62).

³ Europese Rekenkamer, achtergronddocument, Collection of VAT and customs duties on cross-border e-commerce, juli 2018; Algemene Rekenkamer, Btw op grensoverschrijdende digitale diensten, 2018.

De toenemende omvang van elektronische handel maakt de hiervoor genoemde uitdaging voor belastingdiensten steeds groter om te kunnen controleren of voldaan wordt aan de btw-verplichtingen. Zo kan een Nederlandse consument online muziek kopen bij een in India gevestigde verkoper. Deze digitale dienst is in Nederland met btw belast en deze dient door de Indiase verkoper te worden afgedragen in Nederland. Doordat de verkoper in het buitenland is gevestigd, in dit geval zelfs buiten de Unie, en er fysiek niets de grens overgaat, heeft de Belastingdienst weinig aanknopingspunten. Het meest concrete aanknopingspunt voor de Belastingdienst is in deze situatie de betaling door de Nederlandse consument. De betaling duidt erop dat er door de Indiase verkoper btw verschuldigd is in Nederland.

Dit wetsvoorstel breidt daarom de controle mogelijkheden op het afdragen van btw uit, door gebruik te maken van betalingsgegevens van grensoverschrijdende betalingen. Het gaat hierbij om betalingen door een consument aan een verkoper in een andere lidstaat of buiten de Unie. De belangrijkste onderdelen zijn de verplichting van betalingsdienstaanbieders tot het verstrekken van deze betalingsgegevens aan de belastingdiensten en het op EU-niveau analyseren van deze gegevens door fraude-experts.

De Europese Commissie ontwikkelt een centraal Europees systeem voor het verzamelen en uitwisselen van betaalgegevens van en door de lidstaten van de Unie (Central Electronic System of Payment Information (hierna: 'CESOP')). Fraude-experts van de lidstaten analyseren deze verzamelde betalingsgegevens. De bevindingen worden uitgewisseld met de lidstaten voor zover dit behulpzaam kan zijn voor de fraudebestrijding op het gebied van btw.

Registratieplicht voor betalingsdienstaanbieders

In situaties waarin de betaler zich in een lidstaat bevindt en de begunstigde in een andere lidstaat, in een derdelandsgebied of in een derde land, krijgen óf de betalingsdienstaanbieder van de betaler (de consument) óf de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde (de verkoper) een registratieplicht. Het gaat dus om grensoverschrijdende betalingen waarbij de betaler zich steeds in Unie bevindt. In de artikelsgewijze toelichting wordt dit nader uitgewerkt aan de hand van voorbeelden.

Deze registratieplicht betekent dat betalingsdienstaanbieders voldoende nauwkeurige registers houden van grensoverschrijdende betalingen die zij voor elk kalenderkwartaal verlenen. Vervolgens dienen zij deze registers te verstrekken aan de belastingdiensten van de betreffende lidstaten. De belastingdiensten van de lidstaten zorgen ervoor dat deze betalingsinformatie bij het CESOP wordt aangeleverd. Dit wordt geregeld in de Verordening (EU) nr. 904/2010.

Daarnaast moeten de betalingsdienstverleners deze registers in elektronische vorm drie kalenderjaren opslaan. Hierdoor hebben de belastingdiensten van de lidstaten voldoende tijd om fraudeonderzoek te doen. CESOP is immers een informatieanalysesysteem waarbij na gesignaleerde risico's onderzoek plaats moet vinden door de desbetreffende belastingdienst.

De onderzoeken in CESOP worden alleen verricht door aangewezen fraude-experts van de lidstaten en zien op het bestrijden van btw-fraude. Ook dit wordt geregeld in de Verordening (EU) nr. 904/2010. Deze Verordening maakt het mogelijk dat betalingsgegevens in CESOP gebruikt worden voor onderzoek dat mogelijk aanleiding geeft tot de vaststelling van andere heffingen, rechten en belastingen.

Verzamelen van betaalgegevens

De meeste onlineaankopen van consumenten in de Unie worden gedaan met betalingen uitgevoerd door betalingsdienstaanbieders. Dit kunnen klassieke banken en creditcardmaatschappijen zijn, maar ook bedrijven die fungeren als intermediair voor online en mobiele betalingen tussen personen en bedrijven onderling.

Om te kunnen controleren of voldaan is aan de btw-verplichtingen is het nodig dat betalingsdienstaanbieders de betaalinformatie aan de belastingdiensten verstrekken. De betalingsdienstaanbieders kunnen de locatie van de begunstigde en de betaler vaststellen in verband met betalingsdiensten die zij verrichten. Zo kan gebruik worden gemaakt van het identificatienummer van de betaalrekening van de betaler of begunstigde, of in sommige gevallen de bedrijfsidentificatiecodes van de betalingsdienstaanbieder zelf.

Betalingsdienstaanbieders worden verplicht de betaalinformatie aan de Belastingdienst te verstrekken vanaf een drempel van 25 betalingen aan dezelfde begunstigde per kwartaal. Deze drempel is bedoeld om privé (niet-commerciële) grensoverschrijdende betalingen buiten de registratieplicht voor betalingsdienstaanbieders te houden. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt maken tussen de betalingen die zijn ontvangen van consumenten of van ondernemers. In CESOP worden deze betalingen geanalyseerd. In de voorbeelden in deze toelichting zal steeds uitgegaan worden van betalingen door consumenten.

In overeenstemming met de Verordening (EU) 2016/679 over bescherming van persoonsgegevens⁴ is het van belang dat alleen informatie door de betalingsdienstaanbieders wordt bewaard en verstrekt voor zover dit evenredig is en beperkt blijft tot wat noodzakelijk is om btw-fraude te bestrijden. De enige informatie van de betaler die moet worden bewaard en verstrekt ziet dan ook op zijn locatie.

3. Budgettaire aspecten

Volgens de Europese Commissie zorgt dit voorstel voor een stijging van de btw-opbrengsten voor de lidstaten. Het overgrote deel van deze opbrengst volgt volgens de Commissie uit een betere naleving van de btw-wetgeving en verminderde fraude. Dit type opbrengsten - als gevolg van betere handhaving - is voor Nederland niet relevant voor het inkomstekader en is dus (gedurende een kabinetsperiode) niet beschikbaar voor lastenverlichting of hogere uitgaven.

⁴ Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU 2016, L 119).

4. EU-aspecten

Met dit wetsvoorstel wordt de richtlijn (EU) 2020/284 geïmplementeerd en treedt inwerking per 1 januari 2024.

5. Uitvoering Belastingdienst

PM

6. Gevolgen regeldruk voor bedrijfsleven en burger

PM

7. Advies en consultatie

PM

BIJLAGE Transponeringstabel

Richtlijn betalingsdienstaanbieders	Beleidsruimte bij omzetting	Wet OB 1968 of anderszins
Artikel 1	nee	Hoofdstuk VI, afdeling 6
Artikel 2	nee	Artikel II

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I (artikel 39a van de Wet op de omzetbelasting 1968)

In artikel 39a, Wet OB 1968 worden begrippen gedefinieerd die worden gebruikt in de nieuwe afdeling 6 van hoofdstuk VI (Algemene verplichtingen voor betalingsdienstaanbieders) van die wet. Hierbij wordt telkens verwezen naar bepalingen van Richtlijn 2015/2366/EU⁵ betreffende betalingsdiensten in de interne markt (hierna: PSD2 richtlijn) of van Verordening 260/2012/EU.⁶

In onderdeel a van dit artikel wordt de betalingsdienstaanbieder gedefinieerd. Verwezen wordt naar artikel 1, eerste lid, onderdelen a tot en met d, van de PSD2 richtlijn en naar een natuurlijk persoon of rechtspersoon aan wie op grond van artikel 32 van die richtlijn een vrijstelling is verleend. Gedacht kan worden aan banken en kredietinstellingen die voldoen aan de voorwaarden gesteld in de PSD2 richtlijn.

Een betalingsdienst wordt gedefinieerd in onderdeel b. Het moet gaan om één van de bedrijfsactiviteiten zoals beschreven in de punten 3 tot en met 6 van bijlage I van de PSD2 richtlijn. Voorbeelden zijn uitvoering van: automatische afschrijvingen, betalingstransacties met behulp van een betaalkaart en overmakingen.

In onderdeel c wordt het begrip betaling gedefinieerd. Hieronder wordt verstaan een betalingstransactie zoals is omschreven in artikel 4, punt 5, van de PSD2 richtlijn: "een door of voor rekening van de betaler of door de begunstigde geïnitieerde handeling waarbij geldmiddelen worden gedeponereerd, overgemaakt of opgenomen, ongeacht of er onderliggende verplichtingen tussen de betaler en de begunstigde zijn". Daarnaast wordt onder betaling verstaan een geldtransfer zoals is gedefinieerd in artikel 4, punt 22 van die richtlijn: "een betalingsdienst waarbij, zonder dat een betaalrekening op naam van de betaler of de begunstigde wordt geopend, van een betaler geldmiddelen worden ontvangen met als enig doel het daarmee corresponderende bedrag over te maken aan een begunstigde of aan een andere, voor rekening van de begunstigde handelende betalingsdienstaanbieder en/of waarbij de geldmiddelen voor rekening van de begunstigde worden ontvangen en aan de begunstigde beschikbaar worden gesteld".

In onderdeel d wordt de betaler gedefinieerd. Verwezen wordt hierbij naar de definitie in artikel 4, punt 8, van de PSD2 richtlijn: "een natuurlijke persoon of rechtspersoon die houder is van een betaalrekening en een betalingstransactie vanaf die betaalrekening toestaat, hetzij, bij ontbreken van een betaalrekening, een natuurlijke persoon of rechtspersoon die een betalingsopdracht geeft."

⁵ Richtlijn (EU) nr. 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende betalingsdiensten in de interne markt, houdende wijziging van de Richtlijnen 2002/65/EG, 2009/110/EG en 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010 en houdende intrekking van Richtlijn 2007/64/EG (PbEU 2015, L 337) betreffende betalingsdiensten in de interne markt (PbEU 2015, L 337).

⁶ Verordening (EU) nr. 260/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2012 tot vaststelling van technische en bedrijfsmatige vereisten voor overmakingen en automatische afschrijvingen in euro en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 924/2009 (PbEU 2012, L 94)

Voor het begrip begunstigde wordt in onderdeel e verwezen naar de definitie in artikel 4, punt 9, van de PSD2 richtlijn: "een natuurlijke persoon of rechtspersoon die de beoogde ontvanger is van de geldmiddelen waarop een betalingstransactie betrekking heeft".

Voor "lidstaat van herkomst" wordt in onderdeel f verwezen naar de definitie in artikel 4, punt 1, van de PSD2 richtlijn: "de lidstaat waar de statutaire zetel van de betalingsdienstaanbieder zich bevindt, of indien de betalingsdienstaanbieder overeenkomstig zijn nationale wetgeving geen statutaire zetel heeft, de lidstaat waar zijn hoofdkantoor zich bevindt".

Voor "lidstaat van ontvangst" wordt in onderdeel g verwezen naar artikel 4, punt 2, van de PSD2 richtlijn: "de lidstaat die niet de lidstaat van herkomst is en waar de betalingsdienstaanbieder een agent of bijkantoor heeft, dan wel betalingsdiensten aanbiedt".

In onderdeel h wordt het begrip betaalrekening gedefinieerd. Verwezen wordt naar de definitie in artikel 4, punt 12, van de PSD2 richtlijn: "een op naam van een of meer betalingsdienstgebruikers aangehouden rekening die voor de uitvoering van betalingstransacties wordt gebruikt".

In de onderdelen i en j wordt ten slotte voor de begrippen "IBAN" en "BIC" verwezen naar definities in respectievelijk artikel 2, punt 15 en 16 van de Verordening (EU) 260/2012.

Artikel I (artikel 39b van de Wet op de omzetbelasting 1968)

In artikel 39b, Wet OB 1968 wordt een registratieplicht ingevoerd voor betalingsdienstaanbieders. Voor wat onder "betalingsdienstaanbieders" moet worden verstaan, wordt verwezen naar de toelichting hiervoor bij artikel 39a, Wet OB 1968. Door deze verplichtingen ontstaat er een instrument voor de lidstaten in het kader van de bestrijding van btw-fraude.

In het eerste lid van dit artikel is bepaald dat de betalingsdienstaanbieders voldoende nauwkeurige registers dienen te houden van begunstigden en van betalingsdiensten die zij elke kalenderkwartaal verlenen. Het gaat hierbij om betalingen voor goederen en diensten.

In artikel 39b, tweede en derde lid, Wet OB 1968, worden de betalingsdiensten waarvoor betalingsdienstaanbieders een registratieplicht hebben, zoals bedoeld in het eerste lid, nader afgebakend. Deze verplichting geldt op grond van het tweede lid alleen voor betalingsdiensten die verband houden met grensoverschrijdende betalingen. Met het begrip "grensoverschrijdend" wordt verwezen naar transacties waarbij de consument zich in één lidstaat, en de leverancier zich in een andere lidstaat of in een derde land of derdelandsgebied bevindt. Binnenlandse betalingen en ook de situatie waarin de consument zich buiten de Unie bevindt, vallen hier dus buiten.

Voorts bestaat de registratieplicht krachtens het derde lid alleen wanneer een betalingsdienstaanbieder in een kalenderkwartaal betalingsdiensten verleent die betrekking hebben op meer dan 25 grensoverschrijdende betalingen per kalenderkwartaal aan dezelfde begunstigde. De periode is een kalenderkwartaal, omdat dit overeenkomt met de verslagperiode voor betalingsdienstaanbieders. De ratio achter deze drempel is dat de registratieplicht beoogt

economische activiteit vast te stellen. Grensoverschrijdende overdrachten van middelen die om privéredenen (niet-commerciële redenen) zijn verricht, moeten buiten deze registratieplicht blijven en dat wordt bereikt door het stellen van de voorwaarde van een minimum van 25 betalingen.

Dit aantal van betalingen wordt, zoals volgt uit artikel 39b, vierde lid, Wet OB 1968, berekend op basis van de door de betalingsdienstaanbieders verleende betalingsdiensten per lidstaat en per identificatiecode zoals bedoel in artikel 243 quater, lid 2, van de BTW-richtlijn 2006 (in de Wet OB 1968: artikel 39c, tweede lid, onderdelen a en b):

- a) het IBAN van de betaalrekening van de begunstigde of een andere identificatiecode die de begunstigde ondubbelzinnig identificeert en de locatie van de begunstigde opgeeft, of, bij gebreke van een dergelijke identificatiecode,
- b) de BIC of een andere bedrijfsidentificatiecode die de namens de begunstigde handelende betalingsdienstaanbieder ondubbelzinnig identificeert en zijn locatie van de betalingsdienstaanbieder opgeeft.

Voor de begrippen IBAN en BIC wordt verwezen naar de toelichting hierover bij artikel 39a Wet OB 1968. In de praktijk kan het voorkomen dat de begunstigde over meerdere van deze identificatiecodes beschikt, bijvoorbeeld als hij meer dan één betaalrekening heeft. Indien de betalingsdienstaanbieder over die informatie beschikt, dan wordt de berekening per begunstigde verricht.

Een voorbeeld ter verduidelijking. Een ondernemer in Frankrijk verkoopt manchetknopen via zijn website aan consumenten in Frankrijk, maar ook aan consumenten in Nederland, België en Duitsland. In het kader van deze transacties is de Franse verkoper de begunstigde van de betaling en zijn de consumenten in Frankrijk, Nederland, België en Duitsland de betalers. De betalingsdienstaanbieder, in dit geval de bank van de Franse verkoper, heeft een registratieplicht met betrekking tot de grensoverschrijdende betalingen door de consumenten in Nederland, België en Duitsland, indien het aantal van deze betalingen 25 per kalenderkwartaal of hoger is. De in Frankrijk gevestigde bank van de Franse verkoper zal daartoe de ontvangen grensoverschrijdende betalingen moeten tellen aan de hand van het IBAN van de betaalrekening van de Franse verkoper. Als de Franse verkoper in dit voorbeeld over meerdere Franse bankrekeningen en dus over meerdere IBAN-nummers beschikt, en zijn in Frankrijk gevestigde bank beschikt over deze informatie, dan dient deze de grensoverschrijdende betalingen aan de Franse verkoper bij elkaar op te tellen om vast te stellen of het aantal van de betalingen per kalenderkwartaal 25 of hoger is.

In artikel 39b, vijfde lid, Wet OB 1968, wordt bepaald welke betalingsdienstaanbieder de registratieverplichting heeft als bedoeld in het eerste lid. Bij een betaling zijn immers verschillende partijen betrokken: de betalingsdienstaanbieder van de betaler (de consument) en de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde (de verkoper).⁷

⁷ In de praktijk kan een betaling een keten van verschillende betalingsdienstaanbieders doorlopen voordat het bedrag wordt ontvangen door de uiteindelijke begunstigde.

Als de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde in de Unie is gevestigd en de betalingsdienstaanbieder van de betaler is gevestigd in een andere lidstaat dan de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde, dan heeft de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde een registratieplicht. Is de betalingsaanbieder van de begunstigde daarentegen buiten de Unie gevestigd, dan verschuift de registratieplicht naar de betalingsdienstaanbieder van de betaler. De betalingsdienstaanbieder van de begunstigde heeft dan geen registratieplicht.

In de eerste situatie kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een consument in Spanje die van een bedrijf in Nederland een paar schoenen koopt. Het bedrijf in Nederland maakt gebruik van een bank gevestigd in Nederland. In deze situatie moet alleen de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde – de bank in Nederland – de betalingsgegevens verstrekken aan de Nederlandse Belastingdienst. Een voorbeeld van de tweede situatie is een consument in Nederland die online van een bedrijf in Zwitserland een zakmes koopt. De Nederlandse consument maakt gebruik van een bank gevestigd in Nederland. Omdat de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde buiten de Unie is gevestigd, moet de Nederlandse bank de betalingsgegevens verstrekken aan de Nederlandse Belastingdienst.

Het is ook mogelijk dat de begunstigde zich buiten de Unie bevindt, maar dat zijn betalingsdienstaanbieder is gevestigd binnen de Unie. In deze situatie heeft de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde een registratieplicht als de betaler zich in een andere lidstaat bevindt. Gedacht kan worden aan de verkoper van boeken in Canada die gebruik maakt van een in Frankrijk gevestigde bank. De consument bevindt zich in Nederland en koopt een boek van de Canadese verkoper. In deze situatie heeft de in Frankrijk gevestigde bank een registratieplicht en zal de betalingsgegevens moeten aanleveren bij de Franse belastingdienst.

In een tabel:

Registratieplicht	Betalingsdienstaanbieder betaler (consument)	Betalingsdienstaanbieder begunstigde (verkoper)
Betalingsdienstaanbieder van de betaler en die van de begunstigde in twee verschillende lidstaten van de Unie		X
Betalingsdienstaanbieder van de betaler in de Unie, en die van begunstigde buiten de Unie	X	
Betalingsdienstaanbieder van de betaler in de Unie, begunstigde buiten de Unie, maar zijn		X

betalingsdienstaanbieder binnen de Unie		
--	--	--

In artikel 39b, zesde lid, Wet OB wordt bepaald dat de betalingsdienstaanbieder die op grond van het eerste lid registers dient bij te houden, deze registers in elektronische vorm dient te houden voor een periode van drie kalenderjaren, geteld vanaf het einde van het kalenderjaar van de betalingsdatum. Deze periode van drie jaar is nodig met het oog op de hoeveelheid informatie die de registratieplicht betreft en de tijd die de belastingautoriteiten nodig hebben om btw-fraude te onderzoeken.

Het is mogelijk dat de lidstaat van herkomst en ontvangst van de betalingsdienstaanbieder verschillende lidstaten zijn. Zoals hiervoor is toegelicht wordt onder "lidstaat van herkomst" verstaan de lidstaat waar de statutaire zetel van de betalingsdienstaanbieder zich bevindt, of indien de betalingsdienstaanbieder overeenkomstig zijn nationale wetgeving geen statutaire zetel heeft, de lidstaat waar zijn hoofdkantoor zich bevindt. En wordt onder "lidstaat van ontvangst" verstaan de lidstaat die niet de lidstaat van herkomst is en waar de betalingsdienstaanbieder een agent of bijkantoor heeft, dan wel betalingsdiensten aanbiedt. Daarom wordt in dit lid voorts bepaald dat deze registers verstrekt dienen te worden gesteld aan de lidstaat van herkomst van de betalingsdienstaanbieder of aan de lidstaat van ontvangst indien de betalingsdienstaanbieder betalingsdiensten verleent in andere lidstaten dan de lidstaat van herkomst.

Een tweetal voorbeelden ter verduidelijking:

- Een consument in Italië koopt online bij een bedrijf in Nederland bloembollen. Het Nederlandse bedrijf maakt gebruik van een bank gevestigd in Nederland. Lidstaat van herkomst en ontvangst van de bank (de betalingsdienstaanbieder) is dus Nederland. Deze bank moet de betaalgegevens vertrekken aan de Nederlandse Belastingdienst.
- Een bank gevestigd in Nederland biedt betaaldiensten aan in België. Een consument in Frankrijk koopt online bij een bedrijf in België een horloge. Het Belgische bedrijf maakt gebruik van deze Nederlandse bank in België. De lidstaat van herkomst en ontvangst van de bank is respectievelijk Nederland en België. Deze bank moet de betalingsgegevens vertrekken aan de lidstaat van ontvangst, dus aan de Belgische autoriteiten.

In artikel 39b, zevende lid, Wet OB wordt verduidelijkt dat als de registers bedoeld in het zesde lid aan de Nederlandse Belastingdienst ter beschikking moeten worden gesteld door de betalingsdienstaanbieder, laatstgenoemde deze ter beschikkingstelling uit eigen beweging moet doen.

Artikel I (artikel 39c van de Wet op de omzetbelasting 1968)

In artikel 39c Wet OB 1968 worden de regels gegeven om de locatie van de begunstigde en de betaler te bepalen. Op grond van het eerste lid wordt de locatie van de betaler geacht te zijn in de lidstaat die overeenstemt met het IBAN van de betaalrekening van de betaler of enige andere identificatiecode die de betaler ondubbelzinnig identificeert en de locatie van de betaler opgeeft. Er

zijn ook betalingstransacties (bijvoorbeeld geldtransfers) waarbij de middelen door de betaler worden overgedragen zonder dat een betaalrekening op naam van de betaler wordt gebruikt. In dit geval wordt de locatie van de betaler geacht te zijn de lidstaat die wordt aangeduid door het BIC of een andere bedrijfsidentificatiecode die de namens de betaler handelende betalingsdienstaanbieder ondubbelzinnig identificeert en de locatie van de betalingsdienstaanbieder opgeeft.

Artikel I (artikel 39d van de Wet op de omzetbelasting 1968)

In artikel 39d, Wet OB 1968 worden de gegevens opgesomd die de betalingsdienstaanbieders moeten opnemen in hun registers.

Het betreft informatie over onder meer:

- de identificatie van de betalingsdienstaanbieder die de gegevens bewaart,
- de identificatie van de begunstigde,
- de door de begunstigde ontvangen betalingen en
- de betalingstransactie zelf, zoals het bedrag, de valuta, de datum, de oorsprong van de betaling en aanwijzingen voor een eventuele terugbetaling.

Informatie over de identificatie van de betaler (de consument) behoort niet tot de registratieverplichting voor de betalingsdienstaanbieders. Deze informatie is immers niet nodig voor het opsporen van fraude. De enige informatie die betrekking heeft op de betaler die moet worden bewaard, is zijn locatie. Die informatie is van belang om te kunnen bepalen of en waar in de Unie btw verschuldigd is.

De betalingsdienstaanbieders moeten, indien voorhanden, registers houden van alle btw- of fiscale identificatienummers van de begunstigde.⁸ De belastingautoriteiten van de lidstaten hebben deze btw-identificatienummers nodig om belastingplichtigen voor de btw te kunnen identificeren. Zo kunnen zij de betalingsgegevens van deze begunstigden vergelijken met de btw-meldingen voor het éénloketsysteem.

Artikel II (inwerkingtreding)

Dit artikel betreft de inwerkingtreding. De wet treedt in werking met ingang van 1 januari 2024.

De Staatssecretaris van Financiën,

⁸ Het kan zijn dat de betalingsdienstaanbieders niet over de btw-identificatie van de begunstigde beschikken, bijvoorbeeld omdat de begunstigde geen btw-identificatienummer heeft, of omdat de begunstigde dit nummer niet aan de betalingsdienstaanbieder meedeelt.